Ο Γάμος ως Μυστήριον (Ιερομ. Γεώργιος Καψάνης, Δρ. Θεολογίας)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 2 Ιουνίου, 2008

Είναι κοινή διαπίστωσις ότι σήμερον ο γάμος περνά κρίσιν. Αυτό μαρτυρεί το πλήθος των διαζυγίων. Αυτό μαρτυρούν τα τόσα ζεύγη που χωρίς να φθάσουν εις το διαζύγιον ζουν κατά συνθήκην και κατ' ανοχήν συζυγικήν ζωήν και δεν ευρίσκουν καμμίαν ευτυχίαν και καμμίαν χαράν εις τον δεσμόν των.
Εν σοβαρόν αίτιον της κρίσεως αυτής είναι ότι οι ερχόμενοι εις γάμου κοινωνίαν Χριστιανοί δεν ζουν τον γάμον των, ως Μυστήριον.

Πολλοί Χριστιανοί επηρεασμένοι από το κοσμικόν και άθεον κλίμα της εποχής μας, που είναι σήμερα διάχυτον (εφημερίδες, τραγούδια, περιοδικά, θεάματα, διαφημίσεις) αντιλαμβάνονται τον γάμον ως εν φυσικόν, βιολογικόν ή κοινωνικοοικονομικόν μόνον γεγονός. Ο πανσεξουαλισμός έχει επηρεάσει βαθύτατα την σκέψιν του συγχρόνου ανθρώπου με αποτέλεσμα να αποθέτη την ευτυχίαν του αποκλειστικώς και μόνον εις το σεξ. Έτσι ο γάμος θεωρείται ως εν νόμιμον και εγκεκριμένον από την κοινωνίαν ερωτικόν παιχνίδι, χωρίς καμμίαν συνείδησιν ευθύνης και αποστολής. Όταν παρέλθη η ερωτική ευχαρίστησις τότε και ο γάμος δεν έχει νόημα. Οι σύζυγοι χωρίζουν δια να εύρουν νέον σύντροφον και νέαν περιπέτειαν.

Όταν όμως ο γάμος μένει εν φυσικόν και κοινωνικόν γεγονός χωρίς να γίνη «μυστήριον», χωρίς, δηλαδή, να περάση μέσα εις την Εκκλησίαν, την Βασιλείαν αυτήν του Θεού, και να μεταμορφωθή, **δεν είναι δυνατόν να σωθή και να σώση.**

Ο γάμος ως φυσικόν και κοινωνικόν γεγονός ανήκει εις τον κόσμον που υπάρχει εκτός της Εκκλησίας. Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι ο έξω της Εκκλησίας κόσμος, ζωή, άνθρωπος, φύσις, κοινωνία, είναι αλύτρωτα. Είναι όψεις του **πεσόντος** κόσμου, που λόγω του προπατορικού αμαρτήματος έχει δηλητηριασθή, έχει αρρωστήσει θανάσιμα. **Έτσι και ο γάμος ως γεγονός φυσικόν ή κοινωνικόν είναι άρρωστος και αδύνατος από την ιδίαν του την φύσιν να λυτρώση τον άνθρωπον** και να του χαρίση ακεραίαν και ωλοκληρωμένην ζωήν.

Όταν ο γάμος γίνη «Μυστήριον» μεταθέτει τους συζύγους και τον φυσικόν των γάμον από τον παλαιόν, αλύτρωτον και χωρίς Θεόν κόσμον του εγωισμού, της φθοράς και του θανάτου, εις τον καινόν, θεανθρώπινον κόσμον της Βασιλείας του Θεού, της αγάπης, της Εκκλησίας.
Κάθε Μυστήριον, άλλως τε, είναι μία μετάβασις και μία μεταμόρφωσις του παλαιού κόσμου και της παλαιάς ζωής εις καινόν κόσμον και καινήν εν Χριστώ ζωήν, που προσφέρεται ως δώρον του Αγίου Πνεύματος. Ιδιαιτέρως με το Άγιον Βάπτισμα ο άνθρωπος αφήνει τον παλαιόν κόσμον δια να εισέλθη οριστικώς εις την Βασιλείαν του Θεού και με την θείον Εύχαριστίαν ενούται δια του Χριστού με την Αγίαν Τριάδα και όλους τους λελυτρωμένους πιστούς. Χωρίς την θείαν Εύχαριστίαν δεν θα υπήρχεν η Εκκλησία, διότι οι πιστοί δεν θα ηδύναντο να ενωθούν με τον Θεόν και να γίνουν εν νέον θεανθρώπινον σώμα.

Αυτό που γίνεται εις την θείαν Εύχαριστίαν γίνεται και εις το Μυστήριον του Γάμου. Οι σύζυγοι ενούνται με τον Χριστόν και δια του Χριστού μεταξύ των εις μίαν αιωνίαν και θεανθρωπίνην ένωσιν. Από μίαν ένωσιν του παλαιού, αρρωστημένου κόσμου μεταμορφούται εις μίαν υγιά εν Χριστώ ένωσιν μέσα εις την **καινήν** κτίσιν της Βασιλείας του Θεού.

Απλούστερον: Με το Μυστήριον του Γάμου δεν ενούται μόνον ο γαμβρός και η νύμφη, άλλ' ενούται μαζύ των **και** ο Χριστός ή μάλλον αμφότεροι ενούνται **εν** τω Χριστώ, ο οποίος καθιστά έτσι την ένωσιν των αγίαν, τελείαν, υγιά, θεανθρωπίνην. Εννοείται ότι δια να είναι ο γάμος εν γεγονός μεταμορφώσεως εις τας διαστάσεις της Βασιλείας του Θεού, δεν αρκεί εκ μέρους των μελλονύμφων τυπική παρακολούθησις της ιερολογίας του Γάμου χωρίς καμμίαν συνειδητήν συμμετοχήν εις το τελούμενον Μυστήριον.
Μετά από μίαν συνειδητήν μετοχήν εις το Μυστήριον ιδρύεται εν**νέον** «σπίτι», μία **μικρά Εκκλησία**, εν μικρόν Βασίλειον του Τριαδικού Θεού. Είναι χαρακτηριστικόν ότι το Μυστήριον αρχίζει, όπως και τα άλλα Μυστήρια, με την ευλογίαν της Αγίας Τριάδος: «Ευλογημένη η Βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. . . ». Ο,τι ενώνει τους συζύγους δεν είναι μόνον η φυσική έλξις των δύο φύλων, η κοινωνική σκοπιμότης κ. τ. λ. αλλά **πρώτιστα όλων ο Χριστός**. Εις το νέον σπίτι δεν βασιλεύει αυταρχικώς ο ανήρ ή η γυνή, **αλλά ο Χριστός**, διότι αμφότεροι θέλουν να κάνουν το θέλημα του Χριστού και **όχι** το ιδικόν των θέλημα. Με την ίδρυσιν της Χριστιανικής οικογενείας ιδρύεται εν μικρόν Βασίλειον του Θεού. Οι σύζυγοι κατά την ιεροτελεστίαν στεφανούνται ως βασιλείς, ενώ ψάλλεται το «Κύριε ο θεός ημών δόξη και τιμή στεφάνωσον αυτούς».

Είναι τόσον αγία η θεανθρωπίνη ένωσις του κατά Θεόν Γάμου, ώστε ο Απόστολος

Παύλος, το στόμα του Χριστού, παρομοιάζει την σχέσιν των συζύγων με την σχέσιν του Χριστού προς την Εκκλησίαν. «Το μυστήριον τούτο μέγα εστίν εγώ δε λέγω εις Χριστόν και εις την Εκκλησίαν» (Εφεσ. Ε' 32).
Εννοείται όμως ότι δια να είναι ο γάμος μία φανέρωσις και μία αποκάλυψις του γάμου του Χριστού με την Εκκλησίαν, πρέπει οι σύζυγοι συνεχώς **να ξεπερνούν τον παλαιόν άνθρωπον** που κρύβουν μέσα των, να **σταυρώνουν** τον εγωϊσμόν και τα πάθη των και να αποκτούν εις βάθος την αγίαν αρετήν της ταπεινοφροσύνης. Από την άποψιν αυτήν ο Γάμος είναι μία συμμετοχή εις τον θάνατον και την ανάστασιν του Χριστού.

Κανείς δεν ημπορεί να ζήση την καινήν αναστημένην ζωήν του Χριστού, **εάν δεν σταυρωθή πρώτα** μαζύ του και δεν θάψη τον παλαιόν άνθρωπον. Οι δύο σύζυγοι βοηθούνται αμοιβαίως να σταυρώσουν τον παλαιόν άνθρωπον. **Αυτό είναι πολύ δύσκολον. Είναι εν είδος μαρτυρίου.** Δεν είναι τυχαίον ότι εις την ακολουθίαν του Γάμου ψάλλεται το «*Άγιοι Μάρτυρες, οι καλώς αθλήσαντες και στεφανωθέντες. . .* », ενώ γίνεται μία λιτανεία προηγουμένου του ιερέως φέροντος το ιερόν Ευαγγέλιον. **Η λιτανεία αυτή μας υπενθυμίζει ότι ο Γάμος είναι μία συνεχής πορεία των συζύγων προς την Βασιλείαν του Θεού, εις συνεχής αγών δια την κατάκτησιν της αγιότητος.** Η πορεία αυτή των συζύγων θα γίνη προηγουμένου του Χριστού και του Ευαγγελίου δια της μαρτυρικής οδού του καθημερινού αγώνος των συζύγων να απαρνούνται τον κακόν εαυτόν των και να κάνουν το θέλημα του Θεού, προσφερόμενοι εις τον σύντροφον της ζωής των. Εάν οι Χριστιανοί σύζυγοι δεν αποδεχθούν τον Γάμον των ως αγώνα και θυσίαν, πώς θα επιζήση η σχέσις των όταν εμφανισθούν αι πρώται δυσκολίαι;

Τα ανωτέρω δεν εξαντλούν την Ορθόδοξον θεολογία του Γάμου. Αποτελούν απλώς ωρισμένας εισαγωγικός σκέψεις.
Πρέπει πάντως να κατανοηθή ότι ο Γάμος και η Οικογένεια δεν ημπορούν να σωθούν, εάν οι χριστιανοί σύζυγοι δεν κατηχηθούν και δεν **αποκτήσουν συνείδησιν της ουσίας του γάμου**, ως Μυστηρίου της Εκκλησίας. Πολλά έχομεν να πράξωμεν προς την κατεύθυνσιν αυτήν οι ποιμένες της Εκκλησίας μας. Το έργον μας δεν είναι έργον ληξιάρχου — ευλογίας και καταγραφής ενός κοινωνικού γεγονότος — αλλά έργον ποιμένος και χειραγωγού εν Χριστώ.
Οι μελλόνυμφοι, οι νεόνυμφοι και οι έγγαμοι Χριστιανοί πρέπει να διδαχθούν από τους ποιμένας των ποίαν σημασίαν έχει ο γάμος των, διατί είναι «μυστήριον» και πώς δύνανται αξίως να διάγουν τον έγγαμον βίον των. Εις το δύσκολον αυτό έργον μας — έργον πράγματι ποιμαντικόν — πρέπει να βοηθηθώμεν και από τους λαϊκούς αδελφούς, που είναι αι χείρες και οι πόδες των κληρικών.
Ο αγιασμός και η σωτηρία του Γάμου και της οικογενείας δεν είναι έργον μόνον του Επισκόπου και των Πρεσβυτέρων, άλλ' ολοκλήρου της κοινότητος, της ενορίας και δι' αυτό όλοι καλούνται να συμπαρασταθούν εις τους ποιμένας έκαστος κατά την κλήσιν του και το δοθέν εις αυτόν χάρισμα.

Περίληψις μαθήματος διδαχθέντος εις το Κέντρον Συμπαραστάσεως Οικογενείας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

("ΓΑΜΟΣ: ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΑΓΑΠΗΣ", ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΣΗΜΑΝΤΡΟ")

(Πηγή ηλ. κειμένου: "Αντιαιρετικόν Εγκόλπιον")